

Тернопільська обласна бібліотека для дітей

Науково-методичний відділ

Бібліотеки для дітей Тернопільщини: рік 2017

Аналітично-статистичний огляд

Тернопіль, 2018

ББК 78.342 (4 Укр–Тер)

Б 59

УДК 027.625(477.84)

Бібліотеки для дітей Тернопільщини: рік 2017: аналіт.-стат. огляд / Терноп. обл. бібл. для дітей, наук.-метод. від.; підгот. Т.В.Хованець. – Тернопіль, 2018. – 23 с.

Щорічний аналітично-статистичний огляд «Бібліотеки для дітей Тернопільщини: рік 2017» підготовлено на основі статистичних та інформаційних звітів бібліотек для дітей, що дає можливість отримати інформацію про стан, проблеми та перспективи розвитку книгозбірень області, які обслуговують дітей. Матеріали, викладені в огляді, будуть корисними для керівників установ, працівників місцевої влади та управління культури.

Підготувала:

Відповідальна за випуск:

Т.В. Хованець

Н. С. Новіцька

©Тернопільська обласна бібліотека для дітей, 2018

Діяльність бібліотек для дітей Тернопільської області у 2017 році була спрямована на удосконалення роботи бібліотек району, надання методичної та практичної допомоги сільським бібліотекарям з питань обслуговування користувачів-дітей та сприяння розвитку і поширенню бібліотечних інновацій.

Щорічно бібліотеки для дітей приймають участь у Всеукраїнських та обласних конкурсах, проектах, які проводяться за ініціативи Національної бібліотеки України для дітей, Української бібліотечної асоціації та інших Міжнародних фондів та програм.

У 2017 році користувачі та бібліотекарі взяли участь у:

- ◆ Всеукраїнському дитячому літературному конкурсі «Творчі канікули»;
- ◆ Всеукраїнському конкурсі дитячого малюнка «Рідна країна – безпечна країна: Як треба поводитися на дорогах»;
- ◆ Всеукраїнському тижні дитячого читання;
- ◆ Конкурсі «Найкращий читач року – 2017»;
- ◆ Літніх читаннях;
- ◆ Активізувалася діяльність бібліотек для дітей у реалізації обласних проектів.

В умовах, що продиктовані нині нелегким часом та неоднозначними обставинами економічно-політичної ситуації в країні, бібліотеки для дітей особливу увагу приділяють:

- утвердженню в свідомості та почуттях юних особистостей патріотичних цінностей, переконань і поваги до культурного та історичного минулого України,
- вихованню поваги до Конституції України та державної символіки,
- орієнтації на військово-патріотичне виховання,
- формуванню толерантного ставлення до інших культур і традицій.

Мережа бібліотек, що обслуговують дітей

В Тернопільській області функціонує 838 публічних бібліотек Міністерства культури. Дитяче населення обслуговує 786 бібліотек, в тому числі: 754 сільських бібліотек-філій та 32 публічні спеціальні (дитячі) бібліотеки, з них:

- 1 – обласна бібліотека для дітей;
- 15 – центральних районних бібліотек для дітей (в т.ч. 1 центральна бібліотека для дітей ОТГ);
- 16 – міських бібліотек для дітей;

В централізованій бібліотечній системі міста Тернополя користувачів-дітей обслуговує 5 міських бібліотек для дітей. Найбільша мережа бібліотек, що обслуговують дітей у: Зборівському (64), Тербовлянському (62), Борщівському (58) та Чортківському (54) районах. Найбільша кількість дитячих бібліотек у Гусятинському (4), Борщівському та Кременецькому (3) районах, Чортківському, Підволочиському, Збарзькому – по 2. *Табл.1*

Мережа бібліотек, що обслуговують дітей

№ п/п	Назва району	Дитячі районні та міські	в т.ч. міські	сільські	Загальна кількість
1.	Бережанський	1	-	41	42
2.	Борщівський	3	2	55	58
3.	Бучацький	1	-	48	49
4.	Гусятинський	4	3	39	43
5.	Заліщицький	1	-	51	52
6.	Збарзький	2	1	49	51
7.	Зборівський	1	-	63	64
8.	Козівський	1	-	39	40
9.	Кременецький	3	2	49	52
10.	Лановецький	1	-	40	41

11.	Монастирський	1	-	24	25
12.	Підволочиський	2	1	33	35
13.	Підгаєцький	1	-	28	29
14.	Теребовлянський	- *	-	54	54
15.	Тернопільський	1	-	52	53
16.	Чортківський	2	2	52	54
17.	Шумський	1	-	37	38
	Всього	26			
18.	м.Тернопіль	5	5	-	5
	Всього: по області	31	16	754	785
19.	Обласна бібліотека для дітей	1			1
	Всього	32	16	754	786

* Рішенням Теребовлянської районної ради від 31 серпня 2016 року № 217 «Про надання в оренду приміщення Теребовлянської центральної бібліотеки для дітей Теребовлянській міській раді» з метою розміщення міської публічної бібліотеки, тому показники по даній бібліотеці для дітей за 2017 рік відсутні.

Матеріально-технічна база бібліотек

Загальна площа приміщень бібліотек для дітей становить 5261,74 кв.м. (-306 у порівнянні з 2016 роком), з них 1979,60 кв.м.(37,6 %) використовується для зберігання бібліотечного фонду та періодичних видань.Проте, не всі бібліотеки належно забезпечені приміщеннями для відповідного зберігання бібліотечних ресурсів. Зокрема, уЗборівський ЦБД бібліотечний фонд нараховує 19,5 тис. примірників, площа для зберігання становить лише 20 кв.м., у Підволочиській ЦБД відповідно – 19,8 тис. примірників –

12 кв.м., Бучацькій ЦБД – 17,7 тис. примірників – 16 кв. м. Бережанська центральна, Гримайлівська, Хоростківська, Вишнівецька, Почаївська та Скалатська міські бібліотеки для дітей взагалі не забезпечені приміщеннями для зберігання своїх фондів. Найменші площі приміщень для обслуговування користувачів має Тернопільська (Великі Бірки) центральна бібліотека для дітей (12 кв. м.) та Борщівська ЦБД – 50 кв. м.

Правовою формою визначається майнова власність бібліотек:

➤ 21 бібліотека для дітей володіє приміщенням на праві оперативного управління;

➤ 10 розташовані в орендованих приміщеннях: Бережанська ЦБД, Збаразька ЦБД, Кременецька ЦБД, Гримайлівська, Кременецька, Почаївська, Хоростківська міські дитячі книгозбірні, а також бібліотеки для дітей №3, №4, №5 Тернопільської міської ЦБС.

Для забезпечення комунікаційного зв'язку, координації взаємодії та вирішення виробничо-господарських проблем, бібліотеки для дітей використовують різноманітні засоби зв'язку. Проте, прикрим є факт відсутності стаціонарного телефонного зв'язку у Бережанській, Гусятинській, Заліщицькій, Зборівській, Кременецькій, Підволочиській, Тернопільській, Шумській районних та деяких міських бібліотеках для дітей. З 31 бібліотеки телефонізовано 7 районних бібліотек (із 15) та 8 міських (із 16). Свою електронну пошту мають 19 бібліотек для дітей.

Зміцнення матеріально-технічної бази бібліотек для дітей

Повільними темпами, але просувається комп'ютеризація бібліотек для дітей. На кінець 2017 року із 31 бібліотеки 11 центральних районних та 9 міських бібліотек для дітей забезпечені ПК (53 одиниці), з них 48 комп'ютерів мають доступ до мережі Інтернет. Копіювально-розмножувальною технікою забезпечені 14 бібліотек для дітей (35 одиниці).

Основні показники діяльності бібліотек для дітей
у 2017 році

Користувачі бібліотек

У 2017 році в бібліотеках області обслужено користувачів-дітей 55 030 (122 025 у 2016р.). *Табл.2*

№ п/п		2017 р.	2016 р.	+ -
1.	Центральні бібліотеки для дітей.	24862	29251	-4389
2.	Міські бібліотеки для дітей	30168	30481	-313
Всього		55 030	59 732	-4 702

Кількість користувачів, згідно з єдиною реєстрацією

Згідно з єдиною реєстрацією кількість користувачів-дітей у бібліотеках області у 2017 році становить 37 406.

№ п/п		2017 р.	2016 р.	+ -
1.	Центральні бібліотеки для дітей	16 761	20 293	-3 532
2.	Міські бібліотеки для дітей	20 645	21 084	-439
Всього		37 406	41 377	-3 971

Кількість відвідувань бібліотек протягом року

У 2017 році користувачі-діти відвідали бібліотеки майже 481 629 разів.

Масові заходи діти відвідували рідше, ніж у 2016 році.

№ п/п		2017 р.	2016 р.	+ -
1.	Центральні бібліотеки для дітей	231 753	261231	-29 478
2.	Міські бібліотеки для дітей	249 876	256409	-6533
Всього		481 629	517 640	-36 011

Інформаційне обслуговування користувачів

Головним завданням у роботі бібліотек області залишається задоволення інформаційних потреб користувачів – дітей.

Інформаційним обслуговуванням охоплено 1238 абонентів (із 55030 користувачів-дітей), з них 283 – індивідуальним. Щорічно користувачам надається 9,4 тис. різних видів бібліографічних довідок.

Бібліотечний фонд

Станом на 1.01.2018 року бібліотечний фонд документів у дитячих бібліотеках становить 647 044 примірників книг.

Зокрема у:

– центральних бібліотеках для дітей:

2017р. – 267 169 прим.;

2016р. – 272 939 (-5770) прим. *Табл.3*

– міських бібліотеках для дітей:

2017 р. – 370 872 прим.;

2016 р. – 374 105 (-3233) прим. *Табл.4*

Всього по області:

2017 р. – 638041 прим.;

2016 р. – 647044 (-9003) прим.

У складі бібліотечних фондів за видами документів, переважають книги 95 %, періодичні видання - 5 %. Література українською мовою – 57,3 %, російською – 42,5 %, мовами національних меншин – 0,02 %, іноземними мовами – 0,18 %.

Періодичні видання із загальної кількості фонду становлять:

➤ у центральних бібліотеках для дітей – 4,3 %;

➤ у міських бібліотеках для дітей – 5,5 %;

Аудіовізуальних матеріалів – 114 , електронних видань –

26. Обертаність літератури по області становить 1,1.

Надходження літератури

За 2017 рік до бібліотек, що обслуговують дітей надійшло 12 686 примірників нових документів (*Табл.5*), що в середньому складає 15 документів на одну бібліотеку, і цей показник є вдвоє нижчий за попередній рік. У центральні

районні бібліотеки надійшло в середньому по 472 прим.док., у міські – 350 прим.док. Поповнення фондів новою літературою дитячих бібліотек області складає 2 % від загального фонду, зокрема у:

- центральних районних бібліотеках для дітей – 1,1 %
- міських бібліотеках для дітей – 1,5 %

Надходження літератури становить – 12 686 примірників документів, а вибуття – 21 689 примірники. Вилучення видань майже в 2 рази переважає над поповненням фондів.

Надходження нової літератури, в порівнянні з 2016 роком збільшилось у центральних районних та міських бібліотеках для дітей. Зокрема у:

–центральних районних бібліотеках для дітей:

2017 р. – 7079 прим.док.;

2016 р. – 6124 прим.док. (+ 955 до 2016р.) *Табл.6*

– міських бібліотеках для дітей:

2017 р. – 5607 прим.док.;

2016 р. – 5319 прим.док. (+ 288 до 2016р.) *Табл.7*

Найбільше надходження було у Бережанській (1249), Козівській (722), Борщівській (636), Шумській (538) та Кременецькій (531) центральних бібліотеках для дітей.

Вибуття літератури

Вибуття літератури по області становить 21 689 примірників. Головними причинами переваги вибуття літератури над надходженням є велика зношеність дитячої літератури, недостатнє фінансування на комплектування бібліотек. Списання літератури для дітей у центральних районних бібліотеках для дітей складає – 12849 прим. (56,5 тис. прим. у 2016 р.), у міських бібліотеках для дітей – 8840 прим. (12,3 тис. прим. у 2016 р). Недостатнє фінансове забезпечення комплектування бібліотек літературою для дітей призводить до диспропорції поступлень нових видань для дітей до вибуття літератури. Вибуття дитячої літератури переважає вдвічі і більше її надходження майже у всіх ЦДБ, окрім Бережанської (+1249) та Кременецької (+81) центральних бібліотек для дітей.

Книговидача

Дитячими бібліотеками видано 992 763 прим. документів, в тому числі 80 % - книг та 20 % - періодичних видань.

Протягом року дітям було видано:

– у центральних районних бібліотеках для дітей:

2017 р. – 487 204 док.;

2016 р. – 551 524 док. (-53 692 до 2016р.) *Табл.10*

– у міських бібліотеках для дітей:

2017 р. – 605 718 док.;

2016 р. – 612 684 док. (-4 756 до 2015 р.) *Табл.11*

Читаність дітей по області становить – 20, в тому числі:

- у центральних районних бібліотеках для дітей – 20;
- у міських бібліотеках для дітей – 20.

Надходження та використання коштів

У 2017 році загальна сума фінансування дитячих бібліотек області, за даними статистичних звітів, склала 9485,5 тис. грн. У порівнянні з попереднім роком, вона збільшилась на 2007,5 тис. грн. Найбільша сума надходжень у Борщівській (446,3), Бучацькій (453,1), Кременецькій (378,3) ЦБД та бібліотеках для дітей Тернопільської міської ЦБС (718,5).

Ліва частина коштів використана на оплату праці працівників дитячих бібліотек (6838,7 тис. грн.), 53,5 тис. грн. – на комплектування бібліотечних фондів. Для проведення поточних та капітальних ремонтів – 38,4 тис. грн., в тому числі за рахунок коштів загального фонду – 17,8 тис. грн. Найменше профінансовано Бережанську (136 тис. грн.), Тернопільську (В.Бірки) – 167,6 тис. грн., та Лановецьку ЦБД (209 тис. грн.). Багато років поспіль найкраще фінансується централізована бібліотечна система міста Тернополя. На утримання п'яти дитячих бібліотек у 2017 році використано 3592,6 тис. грн. (на кожну із п'яти дитячих бібліотек – близько 718,5 тис. грн.).

Щодо використання коштів, то загальна сума у 2017 р. становила 9485,5 тис. грн., в тому числі:

– в центральних районних бібліотеках для дітей:

2017 р. – 4722,3 тис. грн.

2016 р. – 3613,2 тис. грн. *Табл.8*

– в міських бібліотеках для дітей:
2017 р. – 4763,3 тис. грн.
2016 р. – 3853,2 тис. грн. *Табл.9*
Всього по дитячих бібліотеках області:
2017 р. – 9485,5 тис. грн.
2016 р. – 7466,4 тис. грн.

Фандрейзингова діяльність, додаткові послуги в бібліотеках для дітей

Протягом року бібліотеки для дітей надавали користувачам – дітям додаткові послуги, від яких до спеціального фонду надійшло 34,2 тис. грн., в тому числі в центральних районних бібліотеках для дітей – 4,5 тис. грн., в міських бібліотеках для дітей – 29,7 тис. грн. Благодійні та спонсорські внески складають 62,3 тис. грн., інші джерела – 504 тис. грн.

Найбільше коштів від платних послуг одержали: Бережанська (1,5 тис. грн.), Бучацька та Монастириська (по 1 тис. грн.) центральні бібліотеки для дітей. 29,5 тис. грн. – бібліотеки для дітей №№1,2,3,4,5 Тернопільської міської ЦБС. Від благодійної і спонсорської допомоги найбільше коштів одержала Бучацька ЦБД (30,7 тис. грн.), та Кременецька ЦБД (17,2 тис. грн.). Всього по районних та міських бібліотеках спонсорська допомога становила – 62,3 тис. грн.

На кінець року не використано 11 тис. грн. із спеціального фонду, зокрема у Шумському районі (2,2 тис. грн.) та у бібліотеках для дітей Тернопільської міської ЦБС (8,8 тис. грн.).

Таке нерівномірне та не пропорційне фінансове забезпечення не дозволяє повноцінно функціонувати бібліотекам для дітей. А також позбавляє їх можливості удосконалювати та поліпшувати комфортне середовище бібліотечних приміщень та умови обслуговування наймолодших громадян України, підвищувати позитивний імідж сучасної бібліотеки серед жителів міст, сіл та селищ Тернопільської області.

Бібліотечний персонал

В бібліотеках для дітей області працює 102 активних, талановитих та креативних бібліотечних спеціалістів. Багато своїх зусиль вони спрямовують на формування особистості дитини, залучення ширшого кола дітей до читання. Намагаються враховувати зміни у медіа просторі, запитах дітей і підлітків, освоюють нові технології, комп'ютерну техніку, використовують сучасне обладнання. Бібліотекарі підвищують свої професійні навички та кваліфікацію на обласних семінарах, під час тренінгів, що відбуваються на базах Інтернет – центрів обласних бібліотек. Створення позитивного професійного образу бібліотекаря та його фахової діяльності, визначається на рівні оптимальної форми взаємин з користувачами, шкільними та дошкільними закладами в кожному районі Тернопільщини. Відбувається постійне оновлення знань бібліотечних спеціалістів, які спрямовуються на підвищення якості та комфортності обслуговування користувачів.

За освітнім рівнем бібліотечних спеціалістів (102) – 79,4 % із них мають повну вищу та базову вищу спеціальну освіту. Майже 62 % бібліотечних спеціалістів працюють в дитячих бібліотеках понад 20 років, а також:

- 3 % – до 3-х років,
- 11,8 % – 3–9 років,
- 23,5 % – 10–20 років.

Із 107 бібліотечних спеціалістів дитячих бібліотек області 15 (14%) працюють неповний робочий день. До цього змушує серйозне недофінансування бібліотечної галузі у окремих районах Тернопільської області (Борщівському, Гусятинському, Збарзькому та Кременецькому районах).

Методична робота

Методична діяльність центральних районних бібліотек для дітей у 2017 році включала виконання таких завдань:

- аналіз діяльності сільських бібліотек по роботі з дитячим населенням;
- методична та практична допомога бібліотекам ЦБС з оформлення книжкових виставок, інформаційних стендів, упорядкування фондів, запровадження нових форм роботи з користувачами різних вікових та соціальних груп населення.
- консультативна підтримка при складанні річних планів та звітів роботи, розробці сценаріїв, видавничій діяльності тощо.
- підвищення кваліфікації працівників району на районних нарадах, семінарах, тренінгах, практикумах.
- організація та проведення в бібліотеках Тижня дитячого читання, Літніх читань для дітей.

Працівниками районних бібліотек для дітей здійснено 194 виїзди (у т.ч. 33 комплексних) у бібліотеки-філії області з метою вивчення стану забезпечення ефективного бібліотечно-інформаційного обслуговування дитячого населення та надання методичної і практичної допомоги в обслуговуванні юних читачів.

В наш час вимоги до професії бібліотекаря швидко змінюються і ускладнюються. Тому, найбільш пріоритетним напрямом залишається підвищення кваліфікації бібліотекарів. Важливу роль у цьому відіграють семінари, семінари-практикуми, семінари-наради. У 2017 році для підвищення фахового рівня сільських бібліотекарів проведено 25 районних семінарів та семінарів-практикумів за темами:

- «Промоція бібліотек: проблеми дитячого читання»; «Сучасні аспекти формування інформаційної культури молоді» (Бучацька ЦБД);
- «Сучасні підходи до роботи з дитячим читачем» (Гусятинська ЦБД);

- «Система інформаційно-бібліографічного обслуговування дітей та молоді в сучасних умовах» (Збаразька ЦБД);
- «Територія дитинства: дошкільник у бібліотеці» (Кременецька ЦБД);
- «Дитяча бібліотека сьогодні: нові можливості, нові якості обслуговування» (Монастириська ЦБД);
- «Роль бібліотечних закладів у національно-патріотичному вихованні читачів» (Підволочиська ЦБД);
- «Бібліотека і підліток: взаємодія у інформаційному просторі» (Шумська ЦБД) та ін.

У системі підвищення кваліфікації бібліотечних працівників бібліотек важливу роль відіграють форми, які спонукають до творчості і пошуку нестандартних рішень. Гарно зарекомендували себе методичні дні «Увага! Бібліоновина», професійні діалоги «Роль книги у сімейному вихованні дітей», години взаємних порад «Наочна форма популяризації літератури», інформаційні виступи «З досвіду роботи», які проводились у Заліщицькій ЦБД.

У Гусятинській ЦБД щотижнево проводяться огляди періодичних видань для працівників бібліотеки «Україна і світ сьогодні», щомісячно – огляди спеціальної преси «Бібліотечні новини», години інформації «На замітку бібліотекарю». Протягом 2017 року на базі книгозбірні відбулись стажування для бібліотекарів сільських філій «Екологічна просвіта – важлива складова у вихованні дітей», методичні дні «Нові бібліотечні послуги в практиці роботи», «Нове у роботі» (огляд журналів «Бібліотечна планета», «Бібліотечний вісник», «Українська культура»), круглий стіл до Всеукраїнського дня бібліотек «Бібліотека і читач», майстер-клас для бібліотекарів «Будьте креативні», відбувались семінари-наради шкільних бібліотекарів району.

Збаразькою ЦБД проведено стажування двох новопризначених працівників, майстер-клас «З книгою – в електронний світ», тренінг «Бібліотеки як центри підтримки ОТГ».

Фахівцями Козівської ЦБД для бібліотекарів системи проводились «Методичні дні», надавалися методичні поради, рекомендації в організації та проведенні масових заходів, а саме: «Національно-патріотичне виховання», «Методичні рекомендації з організації мережі публічних бібліотек в об'єднаних територіальних громадах», «Відзначення 75-річчя УПА», «Тиждень дитячого читання», «Літні читання».

У Кременецькій ЦБД організовано школу початківців «Бібліотека – користувач: формула успіху». Робота бібліотек, що обслуговують дітей Кременецької ЦБС висвітлюється на блозі «Кременецька централізована бібліотечна система», до уваги користувачів блогу інформація про проведення різноманітних масових заходів. У розділі «Методичний вісник» висвітлюються матеріали проведення семінарів, практикумів, нарад, систематично надаються консультації професійного спрямування.

Монастириською ЦБД організовані практичні заняття з питань планування та звітності, ведення облікових документів, оформлення книжкових викладок літератури, організація та проведення літнього відпочинку дітей та Тижня дитячого читання. Підвищенню рівня професійних знань серед бібліотекарів району сприяли наступні заходи:

- заняття у творчій лабораторії «Бібліотека – центр краєзнавства» на базі бібліотеки-філіалу с. Бертники;
- «Школа бібліотекаря-початківця» з новопризначеними працівниками бібліотек-філій: Залісся, Підлісне, Високе;
- тренінг з основ бібліотечної роботи для працівників бібліотек сіл Доброводи, Швейків, Бертники, Вістря, Задарів, Високе,
- тренінг «Основи комп'ютерної грамотності» для бібліотекарів сіл Горожанка, Велеснів, Залісся, Дубенка, Слобідка-Горішня, Горигляди, Лазарівка.

Крім того, Монастириською ЦБД на протязі року проведено 9 виробничих нарад, де розглядалися різні теми та надавалися консультації працівникам бібліотек-філій: «Робота клубів за інтересами та гуртків для дітей», «Сучасна бібліотека – центр інформації, духовного розвитку та

організації дозвілля», «Молодь і книга: проблеми нового віку», «Впровадження в роботу бібліотек нових ефективних форм і методів роботи з читачами», «Бібліотека як центр правової освіти», «Довідково-бібліографічний апарат – інформаційне ядро бібліотеки».

Підволочиська ЦБД організувала День фахівця «Кращий за професією», методичні дні «Бібліотека і місцева громада», «Планування і звітність бібліотеки», практикуми «Аукціон творчих амбіцій», «Електронні ресурси доступні для всіх», «Пошук інформації в мережі Інтернет», огляди фахових видань, літературно-мистецьких журналів.

У Підгаєцькій ЦБД відбувся практикум «Робота бібліотеки-філії з користувачами – дітьми у с. Поплави», година профілактичних порад щодо поповнення фондів бібліотеки та налагодження зв'язку бібліотеки з органами влади.

Шумською ЦБД було надано консультації та практичні поради на теми: «Планування, облік та звітність», «Бібліотека для читача: рухаємось далі, крокуємо, впроваджуємо», «Формування, використання та збереження книжкового фонду», «Літні читання з користувачами-дітьми», проведено 8 виробничих нарад на яких інформували про інноваційні форми та методи роботи з дітьми, знайомили з матеріалами досвіду роботи бібліотек України та зарубіжжя.

Важливу роль у методичній роботі та підвищенні кваліфікації кадрів відіграє видавнича діяльність. У 2017 році дитячими бібліотеками області підготовлено інформ-дайджест «Книги-переможці літературних конкурсів», буклет «Природні дива Заліщанщини», пам'ятку «Обереги нашого дому», електронні презентації «Книга в інформаційному просторі», «Світова книга прав дитини», «Славетними місцями нашого міста» (Заліщицька ЦБД); інформаційний буклет «Ми за безпечний Інтернет» (Збаразька ЦБД); методичні матеріали «Понад усе вони любили Україну» (75 р. із часу створення УПА), «Літописець долі рідного народу» (145 р. від д.н. Б. Лепкого), «Художнє мистецтво Монастирищини», «Правове виховання дітей та підлітків» (Монастирська ЦБД).

Таблиці

Табл. 1

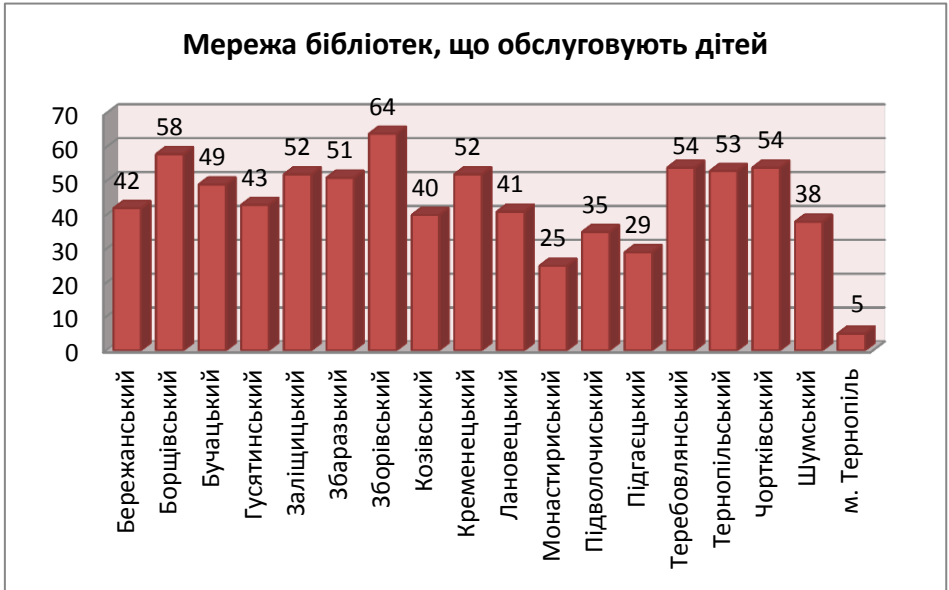

Табл. 2

Табл. 3

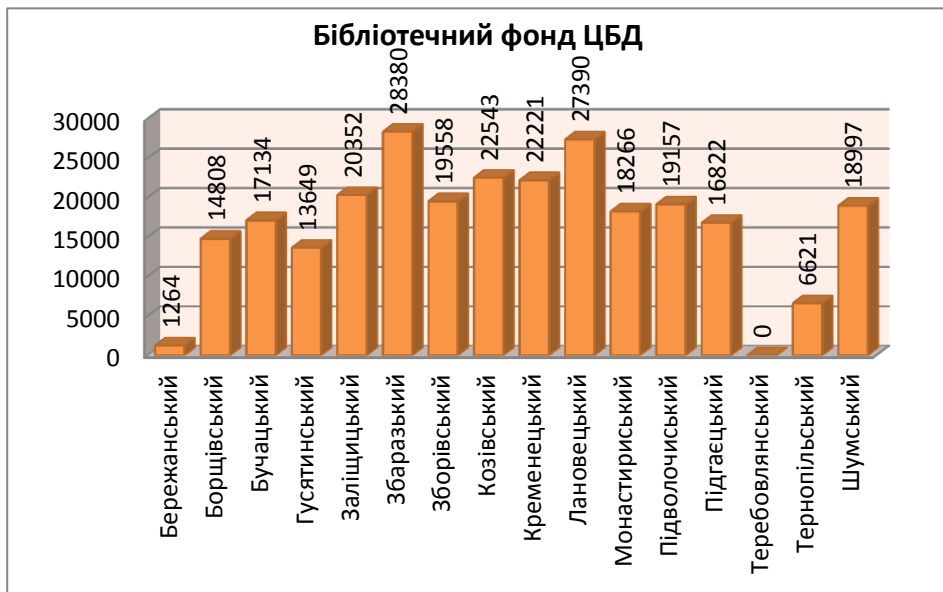

Табл. 4

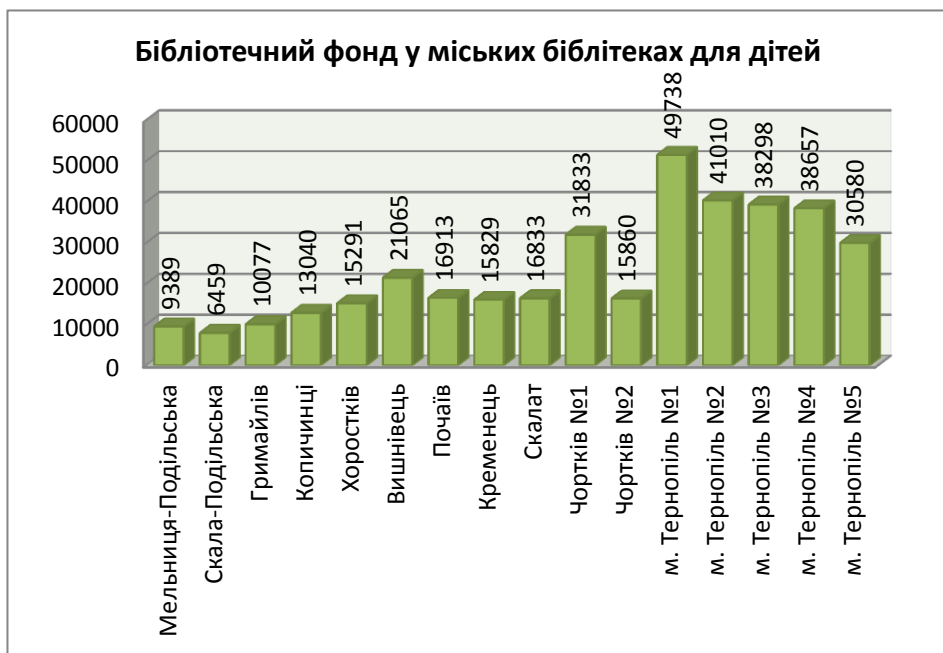

Табл. 5

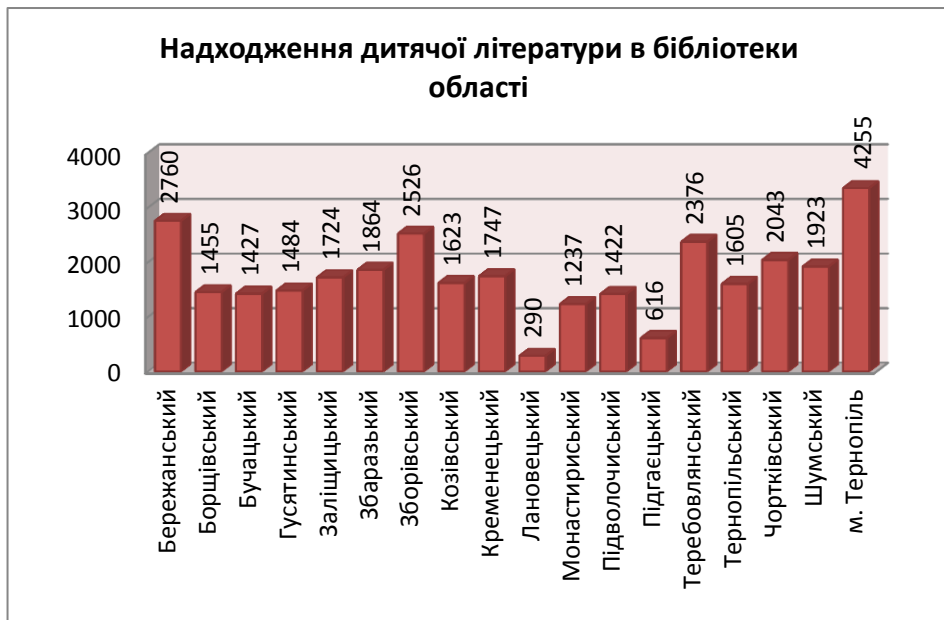

Табл. 6

Табл. 7

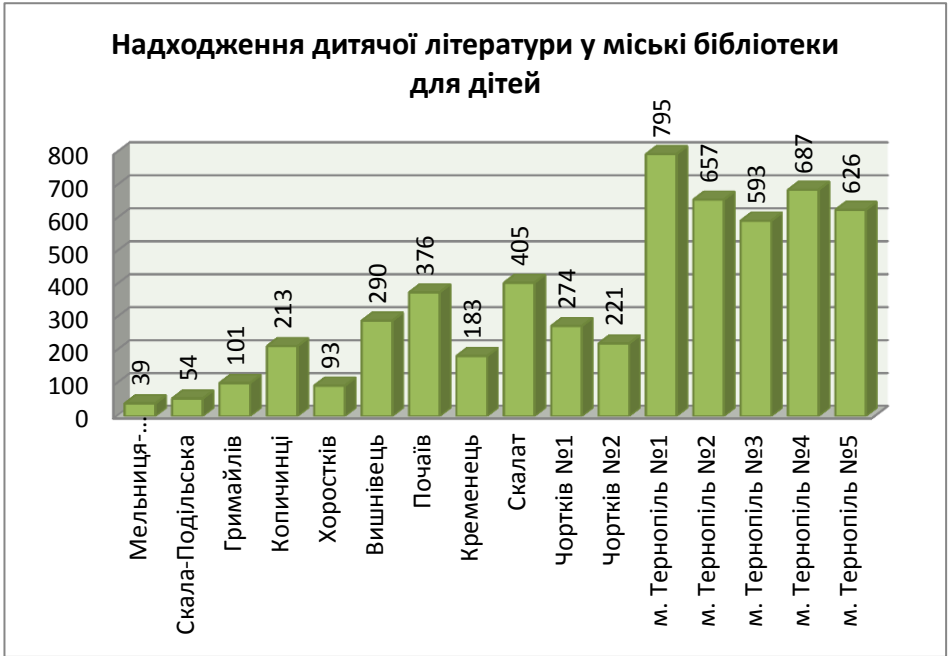

Табл. 8

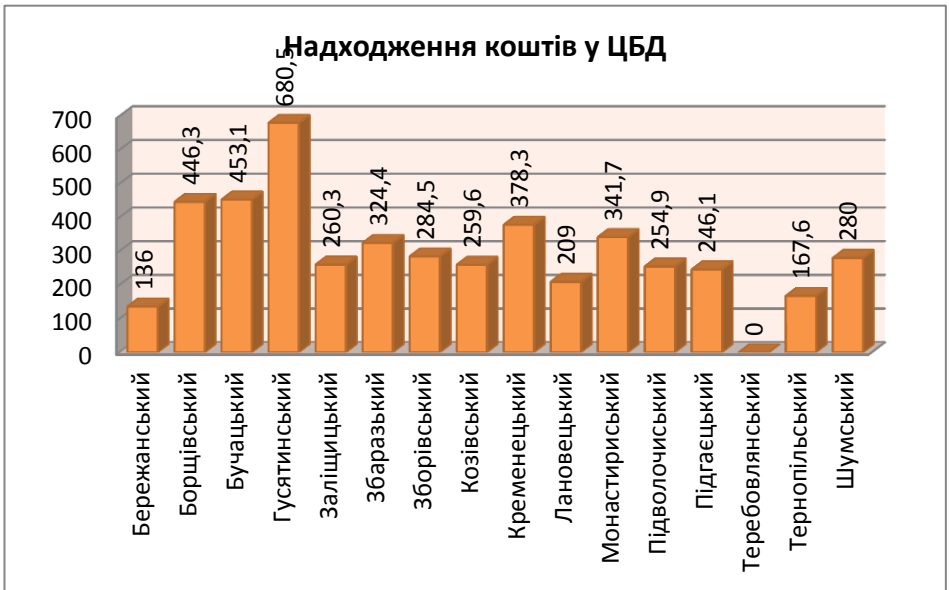

Табл. 9

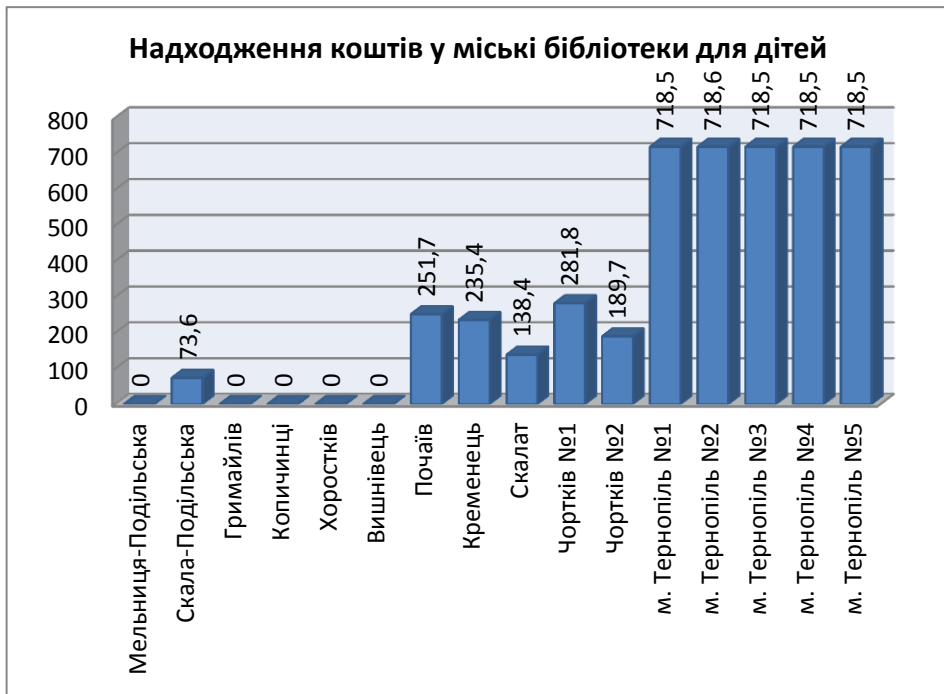

Табл. 10

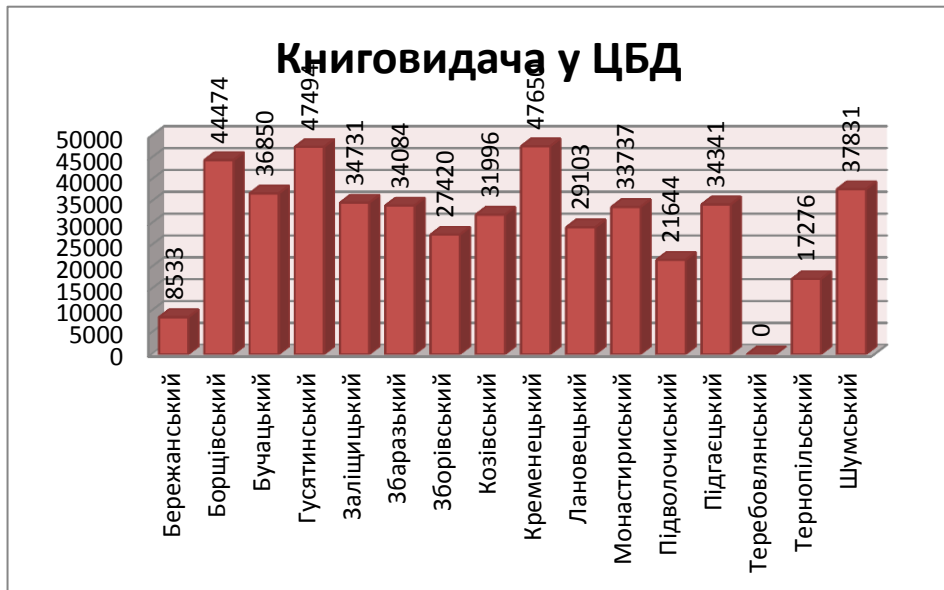
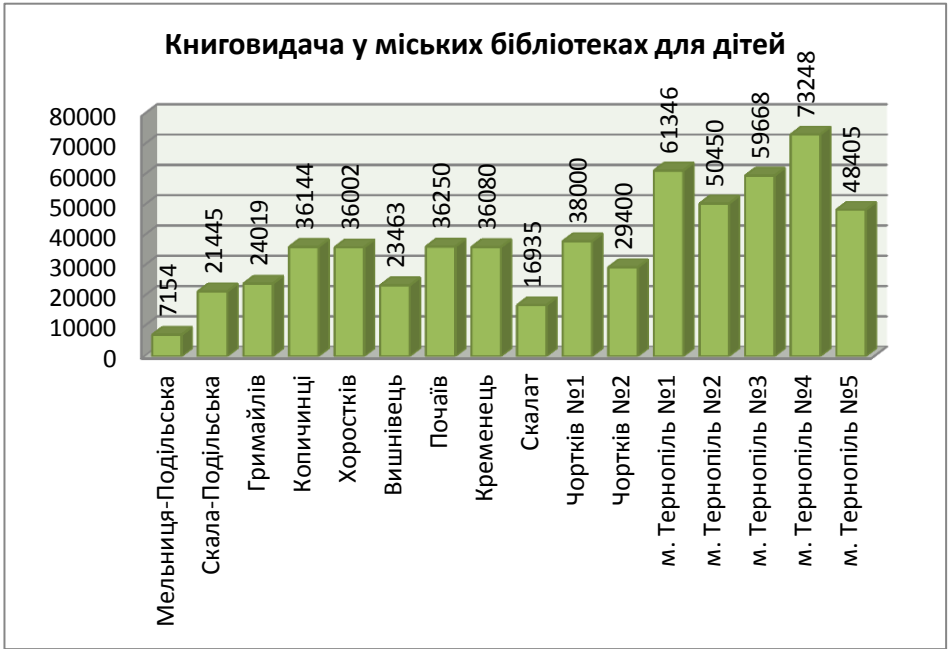

Табл. 11

Для нотаток